

Lokalt landsbygdsprogram för
Hedemora kommun
2018-2022

Inledning.....	3
Hedemora är en välkomnande och hållbar kommun.....	3
Syfte.....	3
Mål för landsbygden till år 2022	3
Framtidsperspektiv.....	4
Det lokala helhetsperspektivet	4
Definitioner	5
Genomförande	5
Hållbar utveckling.....	5
Lokalt helhetsperspektiv	5
Lokalt engagemang	6
Ungdomars inflytande.....	6
Landskapet	7
Näringsliv	7
Bostäder och boendemiljöer	8
Skola och äldreomsorg	8
Tillgänglig och trygg service.....	9
Kommunikationer och infrastruktur	9
Kultur och fritid	10
Samlingslokaler.....	11
Hedemora Kommunbygderåd	11

Inledning

Landsbygdsprogrammet ska tydliggöra landsbygdens värden och förutsättningar samt kommunens syn på lokal utveckling. Om människor vill leva och bo på landsbygden i Hedemora, kommer också företag och organisationer ha möjlighet att etablera sig, vilket också leder till fler arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt. Detta program är antaget av Hedemora kommunfullmäktige den 17 oktober 2017. Workshops och intervjuer där företagare, politiker, representanter för föreningslivet och ungdomar deltagit ligger till grund för det förslag som Hedemora kommunbygderåd och Hedemora Näringsliv AB arbetat fram. Kommunens översiktsplan och nuvarande Landsbygdsprogram, Dalarnas landsbygdspolitiska program samt länsstyrelsen Dalarnas landsbygdspolitik har varit vägledande i arbetet med programmet liksom kommunens fyra fokusområden folkhälsa, miljö, jämställdhet och integration. Landsbygdsprogrammet går inte in i detalj på några områden, utan beskriver en inriktning och övergripande målsättningar för Hedemorabygdens utveckling i ett långsiktigt perspektiv.

Hedemora är en välkomnande och hållbar kommun

Vår vision är att Hedemora kommun ska uppfattas som en välkomnande kommun, både att bo och verka i. Vi ska arbeta för en hållbar samhällsutveckling där kreativitet och nya idéer ger riktning mot framtiden. I Hedemora kommun genomsyrar hållbar utveckling all verksamhet och långsiktig planering.

I den ambitionen ingår att ta tillvara och utveckla såväl stadens som bruksorternas och landsbygdens livsmiljöer. En positiv tillväxt och utveckling av landsbygden i samverkan med Hedemora centralort skapar förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling i hela kommunen. Landsbygdsprogrammet ska därför ses som en del i kommunens strategiska utvecklingsarbete med fokus på serviceorterna Långshyttan, Stjärnsund, Dala-Husby, Garpenberg, Västerby och Vikmanshyttan. Med utgångspunkt i visionen och kommunens övergripande mål är Landsbygdprogrammet ett stöd och underlag för att samla kommunala resurser, det lokala näringslivet och föreningslivet kring gemensamma lokala planer för utveckling, samverkan och resursanvändning.

Syfte

Landsbygdsprogrammet ska tydliggöra landsbygdens värden och förutsättningar samt kommunens syn på lokal utveckling. Programmet ska underlätta för medborgare och förenings- och näringsliv att aktivt delta i beslut och genomförande som rör landsbygdsutveckling i Hedemora kommun. Programmet syftar också till att stimulera samordning av kommunens egna verksamheter och samverkan mellan kommun och andra aktörer för att säkerställa service och utveckling av kommunens landsbygd. Landsbygdsprogrammets syfte är inte att redovisa åtgärder för de enskilda byarna eller tätorterna utan programmet fokuserar på områden som är gemensamma för stora delar av kommunens landsbygd.

Mål för landsbygden till år 2022

Landsbygdsprogrammet ska bidra till en levande landsbygd där människor vill bo, där det finns företag, arbetstillfällen och närhet till service och permanentboende.

”Där människor och kompetens väljer att samlas, där sker också utveckling och framsteg. En sådan plats präglas av socialt inkluderande mångfald, ett brett kulturutbud, ett varierande utbud av arbete, tillgång till livslång utbildning och goda kommunikationer samt inte minst en attraktiv fysisk miljö.” (Dalastrategin) Befolkningsunderlaget är centralt för att kunna upprätthålla och utveckla till service och andra verksamheter på landsbygden, såsom skolor, dagligvarubutiker och kollektivtrafik.

Därför har vi satt två specifika mål för landsbygdsutvecklingen:

- Antalet fast bosatta ska öka och andelen sysselsatta på landsbygden ska öka.
- Som ett horisontellt perspektiv är det viktigt att tänka på ungdomar och deras möjligheter att leva och verka på landsbygden.
- På samma sätt ska folkhälsa, miljö, integration och jämställdhet beaktas i alla områden.

Det här programmet tar upp viktiga värden och förutsättningar inom olika områden som vi gemensamt och i samverkan måste förhålla oss till för att uppnå målen.

Framtidsperspektiv

Samhällsutvecklingen styrs framförallt av hur människor vill leva sitt liv. Många väljer, eller vill kunna välja, ett alternativ till det liv man lever idag. Samtidigt tenderar vi att utgå från den landsbygd vi känner idag när vi planerar för framtiden. Dalastrategin hänvisar till En OECD-studie som pekar på behovet av att arbeta mer med platsers attraktivitet istället för generellt med sektorer eller branscher. Den geografiska platsens kvaliteter handlar om att bygga på egna särdrag och att erbjuda något mer, eller annorlunda, än andra platser. Omvärldsbevakning gör det möjligt att identifiera potentiella resurser i nya idéer eller hos människor som gjort ett annat livsval än det traditionella. Vi behöver vara öppna för det nya och bli mer flexibla så att vi kan undanröja juridiska, ekonomiska och administrativa hinder för nytänkande och innovativa processer som kan skapa mervärde och utveckling för landsbygden.

Det lokala helhetsperspektivet

Det råder ett ömsesidigt beroende mellan stad och landsbygd eftersom dessa områden, förenklat, utbyter varor, tjänster och andra nyttigheter med varandra. Det var handel med den omgivande landsbygdens produkter, som gjorde att Hedemora som första stad i Dalarna, fick sina stadsrättigheter år 1446. Idag finns levande orter och byar i alla delar av kommunen. Det finns ett samband mellan livsvillkor för boende, bebyggelse, service, kommunikationer och försörjningsmöjligheter. Tillsammans bildar de en helhet som är av strategisk betydelse för en levande landsbygd. Med ett helhetstänkande kan landsbygdens särskildheter tas tillvara och utvecklas. Utmaningarna är att hitta former för att upprätthålla en basservice på landsbygden, att underlätta bostadsbyggande och bostadsfinansiering och att främja näringslivsutvecklingen. Många saker kan utföras på den lokala nivån, andra sker på kommunal nivå och åter andra äger rum på nivåer som vi inte behärskar, men där vi med gemensamma krafter kan utöva en påverkan.

Kommunens ansvar omfattar människor som bor och verkar i hela dess geografiska område, både i staden och på landsbygden. Det finns mot den bakgrunden ingen anledning att särskilja dessa områden. Det som däremot gör att det är relevant med ett landsbygdsperspektiv i kommunkoncernen är att förutsättningarna för att kunna tillhandahålla service och andra viktiga samhällsfunktioner på landsbygden skiljer sig mot staden. Landsbygden präglas av att relativt få människor bor utspridda på relativt stora ytor, vilket innebär att underlaget som krävs för att kunna bedriva service och annan verksamhet i många fall riskerar att bli för litet. Ett landsbygdsperspektiv innebär att man i ett tidigt skede i planerings- och beslutsprocesser identifierar effekter och konsekvenser de olika alternativen får. På så sätt ökar möjligheten till rätt prioriteringar där både utmaningar och utvecklingspotential tas tillvara. Kommunkoncernen kan säkerställa att de aktörer som företräder landsbygden i olika sammanhang får stöd för sitt engagemang och sina åsikter relevant värderade.

Definitioner

I Sverige finns ingen ensam fastslagen definition av begreppet landsbygd. Istället används ett flertal olika definitioner, både nationella och internationella. Situationen avgör i många fall vilken av dessa som är lämplig att använda. Det är heller inte önskvärt att definiera landsbygd på ett entydigt sätt. Hela kommunen är i ett större perspektiv landsbygd och därför är det viktigt att beakta att mer glesbefolkade områden inte försvagas och då måste lokala förutsättningar stå i fokus. I det här programmet avser landsbygden den geografiska enhet i kommunen som finns utanför Hedemora stad, sedd ur ett övergripande, strategiskt perspektiv. Kommunalscentra Långshyttan, Vikmanshyttan, Garpenberg, Stjärnsund och Dala-Husby och de olika orterna och byarna.

Genomförande

Programmet ska underlätta för medborgare och förenings- och näringsliv att aktivt delta i beslut och genomförande som rör landsbygdsutveckling i Hedemora kommun. Programmet ska också stimulera samordning av kommunens egna verksamheter och samverka med aktörer för att säkerställa service och utveckling av kommunens landsbygd. Programmet fokuserar på områden som är gemensamma för stora delar av kommunens landsbygd. De kommunala nämnderna och de kommunala bolagen ska inom ramen för befintliga resurser ta ansvar för programmets målsättningar och åtgärder som de är berörda av inom sitt verksamhetsområde.

Hållbar utveckling

Med hållbar utveckling menas en utveckling där vi tillfredsställer våra grundläggande behov (uppehälle, skydd, delaktighet, sysslöshet, kärlek, förståelse, kreativitet, identitet och frihet) på ett sätt som inte undergräver balans i sociala och ekologiska system. Hedemora kommun har i sin hållbarhetsstrategi uppsatta mål för folkhälsa, miljö, jämställdhet och integration och dessa ska genomsyra all kommunal verksamhet och beaktas i alla beslut.

Lokalt helhetsperspektiv

Viktiga värden

Det finns ett samband mellan livsvillkor för boende, bebyggelse, service, kommunikationer och försörjningsmöjligheter. Tillsammans bildar de en helhet som är av strategisk betydelse för en levande landsbygd. Med ett helhetstänkande kan landsbygdens särdrag tas tillvara och utvecklas.

Förutsättningar

Utmaningarna framöver är att hitta former för att upprätthålla en basservice på landsbygden, att underlätta bostadsbyggande och bostadsfinansiering och att främja näringslivsutvecklingen. Landsbygdsprogrammet går inte in i detalj på några områden, utan beskriver en inriktning och övergripande målsättningar för Hedemorabygdens utveckling i ett långsiktigt perspektiv. Många saker kan utföras på den lokala nivån, andra sker på kommunal nivå och åter andra äger rum på nivåer som vi inte styr över, men där vi med gemensamma krafter kan utöva en påverkan.

Mål

- *Övergripande kommunala beslut ska vara landsbygdssäkrade. Det innebär att en konsekvensanalys, som belyser ett besluts effekter på landsbygden, ska finnas med i underlaget om det är relevant för ärendet. Varje enskild handläggare och chef bedömer om det är relevant att landsbygdssäkra ett visst förslag till beslut. Som stöd för konsekvensanalysen kan fråga om beslutet påverkar:*
 - *Möjligheten att bo på och/eller flytta till landsbygden?*

- *Möjligheten att arbeta på och/eller arbetspendla till och från landsbygden?*
- *Tillgången till kommunal och/eller annan service på landsbygden*

Lokalt engagemang

Viktiga värden

En alldeles särskild tillgång i Hedemorabygden är dess föreningar som med sitt engagemang, sina aktiviteter och sina insatser för byarna och orterna medverkar till att skapa attraktiva samhällen.

Förutsättningar

För Landsbygdsprogrammets genomförande spelar representanter för den ideella sektorn en särskilt viktig roll som kunskapsbanker och samtalspartners i den kontinuerliga processen.

Forskning visar att så kallat socialt kapital – förtroende och tillit – till stor del grundas inom den ideella sektorn. De oräkneliga timmar av ideellt arbete som årligen läggs ner runt om i kommunen bidrar starkt till grundläggande värden som gemenskap, livskvalitet och utveckling. Samtidigt berikas fritiden för många människor, inte minst för barn och ungdomar.-Dessutom stärks folkhälsan Att utarbeta lokala utvecklingsplaner är ett stöd för att utvecklingsgruppernas utvecklingsarbete sker långsiktigt och inte är beroende av enskilda eldsjälars uthållighet.

Mål

- *Det lokala engagemanget på landsbygden ska tas tillvara och stimuleras, både genom resurstilldelning i möjligaste mån och genom samverkan med Hedemora kommuns ordinarie verksamheter.*

Ungdomars inflytande

Viktiga värden

Unga människor på landsbygden bär på idéer och vilja att delta i utvecklingen om de får möjlighet till riktigt inflytande och att organisera sig på ett sätt som passar dem. I Hedemora finns två ungdomskanaler där kommunala frågor hanteras; ungdomens kommunstyrelse och ungdomstinget.

Förutsättningar

Barns och ungdomars deltagande i föreningslivet minskar. Internet har blivit en allt viktigare mötesplats vid sidan av andra aktiviteter och fysiska mötesplatser. Nätet har också blivit en kanal för unga att driva kampanjer och upprop och ännu en plats att kunna organisera sig på genom till exempel Communitys. Samhällsdeltagande genom virtuella kanaler är en relativt ny väg att kanalisera engagemang. Kraften enskilda initiativ kan få på nätet liksom möjligheten att mobilisera kring en fråga är både en möjlighet och ett hot för demokratin. Idag erbjuder inte kommunen något alternativ till det traditionella föreningsupplägget för att säkerställa en demokratisk dialog med olika ideella sammanslutningar. Det innebär bl.a. att bra initiativ, evenemang och kampanjer inte får tillgång till kommunala bidrag och att en del av engagemanget i viktiga frågor för kommunen inte fångas upp.

Mål

- *Ungdomar ska bjudas in till och uppmuntras att delta i samhällsplaneringsarbetet på ett sätt som passar dem så att deras syn på vad som är viktigt att satsa på, kan tas tillvara.*

Landskapet

Viktiga värden

Hedemorabygdens attraktion utgörs mycket av det vackra omväxlande älvlandskapet med böljande fält, skogklädda berg och sjöar i rikt antal. Här finns också skyddsvärda våtmarker med årligen återvändande sällsynta fågelarter. Naturen - med sina möjligheter till upplevelser och rekreation utgör ett fantastiskt kapital och har en stor attraktionskraft.

Förutsättningar

Hedemora ingår i Biosfärområdet Nedre Dalälven och står för särskilt höga natur- och kulturvärden. Hedemora kommun ska bevara viktiga natur- och kulturmiljövärden men samtidigt ge möjlighet att på ett hållbart sätt nyttja naturresurser för rekreation/friluftsliv och turism och för att utveckla de gröna näringarna. I kommunens översiktsplan samordnas och balanseras olika intressen vad gäller användandet av den fysiska miljön.

Mål

- *Hedemora kommun skapar goda förutsättningar för hållbar turism, ekoturism och kulturturism i enlighet med biosfärområdets utvecklingsmål.*
- *Hedemora kommun tar tillvara de gröna näringarnas potential att bidra till ett öppet landskap, biologisk mångfald och en ökad produktion av lokalproducerade varor och tjänster.*

Näringsliv

Viktiga värden

Landsbygdens basnäringar i Hedemora kommun är fortfarande de platsbundna verksamheterna jordbruket, skogsbruket och bergshanteringen. Även turismnäringen är starkt lokalanknuten och vårt kulturarv – ofta bevarat och vårdat av ideella krafter – en stor tillgång. I kommunens mindre orter finns ett antal företag som är ledande på sina olika marknader.

Förutsättningar

Jord- och skogsbruk skapar inte bara förutsättning för en omväxlande och rik natur utan ger även förutsättningar för entreprenörskap och sysselsättning. Mångfald och ökad integration är en tillväxtfaktor på landsbygden, liksom att skapa attraktiva företagsmiljöer i de mindre orterna.

Många småskaliga verksamheter har utvecklats på landsbygden under senare år och framförallt besöksnäringen kan utvecklas med de unika miljöer och kvaliteter som landsbygden kan erbjuda i form av upplevelsebaserad turism. Det finns en ökad efterfrågan på småskaligt närproducerade livsmedel och "mat med samvete". Viktigt för sysselsättningen på landsbygden är de som kombinerar anställning och arbete i eget företag men inte tas med i statistiken som egenföretagare. En stor del av kombinatorerna är kvinnor inom skogsbruk, jordbruk och djurskötsel. Skulle fler av dessa kombinatorer kunna, våga och vilja satsa mer på sitt företagande finns här en potential för tillväxt och nya jobb.

En framtidsfråga är generationsväxlingen inom de företag som finns i Hedemora kommun och för landsbygden framförallt i de gröna näringarna. Här är våra nya svenskar en viktig resurs som vi bör ta tillvara genom att utveckla nya sätt för att attrahera nyanlända att söka sig till utbildning och jobb inom gröna sektorn och annan platsbunden verksamhet.

Mål

- *Kommunens insatser stimulerar och värnar om landsbygdsföretagandet genom att skapa förutsättningar för ett gynnsamt företagsklimat som initierar entreprenörskap och nyföretagande.*
- *Kommunens upphandlingsrutiner ger möjlighet för mindre och lokala leverantörer att delta i anbudsförfarande.*

Bostäder och boendemiljöer

Viktiga värden

Människor som trivs på landsbygden tycker ofta att det är en fördel att känna större delen av byns invånare, de vet var de har varandra och vad de kan förvänta sig av varandra och har alltid någon nära till hands som kan hjälpa till om det skulle behövas. Det skapar trygghet och en social sammanhållning.

Förutsättningar

En av hörnstenarna för utvecklingen på landsbygden är rotationen på bostadsmarknaden: den äldre generationen flyttar till lägenheter och villor frigörs för inflyttande barnfamiljer. Samtidigt har vi en växande grupp pensionärer som är ganska friska och välbeställda. Många tillbringar mycket tid i sina fritidshus när de går i pension och bidrar med friska krafter till bygden. Möjlighet till bostadsbyggnation i attraktiva lägen kan positivt påverka ortens utveckling och i kommunens översiktplan redovisas lättnader i strandskyddet. Alternativa boendeformer och boendegemenskap kan både ha ett attraktionsvärde och öppna upp för en större bostadsrörlighet.

Mål

- *Kommunen möjliggör en utveckling av allsidiga boendeformer och boendemiljöer på landsbygden för unga, gamla och barnfamiljer. Även otraditionella boendeformer ska beaktas.*
- *Landsbygdens invånare och föreningar uppmuntras att aktivt delta i planeringsprocesser som rör boende och nybyggnation.*

Skola och äldreomsorg

Viktiga värden

I ett samhälle som planeras för framtiden är det viktigt att ha det livslånga perspektivet som utgångspunkt. Om våra ungdomar trivs i de samhällen som vi skapar, så tryggas också framtiden för våra äldre.

Förutsättningar

Antalet äldre på landsbygden blir allt fler, vilket ställer särskilda krav på kommunens verksamheter. En väl fungerande hemtjänst och hemsjukvård möjliggör för människor att bo kvar på orten i eget boende med olika former av stöd.

Skolor på mindre orter är en del av närmiljön på ett mer synligt och tydligt sätt än på större orter. Skolan blir en del av bygden och dess identitet. En väl utbyggd skola och barnomsorg är en av de viktigaste faktorerna när barnfamiljer väljer var de ska bosätta sig.

Mål

- *Med hänsyn till barnen och deras utbildnings bästa samt i den ursträckning underlaget tillåter behålla skolor och barnomsorg på landsbygden.*
- *En god utemiljö som stödjer fysisk aktivitet och därmed en god folkhälsa bör ses som allmänna intressen i den fysiska planeringen.*

Tillgänglig och trygg service

Viktiga värden

Tillit, d.v.s. förtroendet för våra offentliga institutioner och för våra medmänniskor är det kitt som håller ihop ett samhälle.

Förutsättningar

Trots olika förutsättningar ökar befolkningen i så gott som alla delar av kommunen. Utvecklingen har ändå inte varit tillräckligt stark för att stärka kommersiell och kommunal service eller ens behålla den som finns. Känslan av trygghet i vardagen är grundläggande för hög livskvalitet. Det handlar till exempel om minimerad brottslighet och säkra leveranser av el, vatten, telefoni och fungerande bredband. En annan sida av tryggheten är tillgängligheten till olika servicefunktioner, offentliga som kommersiella. Utformningen av den fysiska miljön har stor betydelse för kontakter och gemenskap. Det är därför viktigt att skapa sociala mötesplatser, d.v.s. platser och torg där människor kan mötas och umgås.

Mål

- *En rimlig basservice ska finnas i hela Hedemora kommun. Det innebär att hushållen inom rimlig tid ska kunna nå sin samhällsservice och även den kommersiella servicen såsom tillgång till dagligvaror, betallösningar och posttjänster.*
- *Oavsett befintliga eller kommande nedsatta fysiska/psykiska förutsättningar ska man ha tillträde till viktig service och till allmänna platser.*

Kommunikationer och infrastruktur

Viktiga värden

Bredbandsnätet gör det möjligt att driva företag och utträta fler ärenden hemifrån, vilket minskar utsläppen och sparar miljön samt möjliggör arbetstillfällen

Förutsättningar

Bra kommunikationsmöjligheter, såväl fysiska som digitala, är en kärnfråga för landsbygden; inte minst för ungdomar. Många av landsbygdens invånare pendlar till arbetet, antingen med egen bil eller med kollektivtrafiken. För dessa är bra kommunikationsmöjligheter – vägar, buss- och tågförbindelser – en mycket viktig faktor. Den fysiska närvaron ersätts i allt större utsträckning av e-tjänster, samtidigt som tillgången till snabbt bredband är betydligt lägre på landsbygden än i större tätorter. Allt fler efterfrågar möjligheten att arbeta på distans, hemifrån via dator och företagen är beroende av ett snabbt, väl utbyggt och driftsäkert bredbandsnät. Framtidens infrastruktur kommer att behöva uppfylla högt ställda krav på hållbarhet, genom att till exempel göra det enkelt att kombinera olika transportslag. Miljökrav och teknikutveckling har lett till en ökad efterfrågan på

infrastruktur för laddstationer, biogas, bilpooler och cykelvägar. I översiktsplanen föreslås ett övergripande gång- och cykelnät som binder samman Hedemora stad med utvecklingsorterna samt möjligheten att nå närliggande natur- och rekreationsområden.

Vägnätet måste hålla en rimlig standard då det är en förutsättning för tillgänglighet i områden där bilen fortfarande är det enda alternativet. Dåliga vägar innebär ökade driftskostnader och försämrad trafiksäkerhet för den enskilde men också möjligheten för företag att växa och skapa nya jobb. Det krävs en vägstandard med bärighet för tunga transporter och plats för stora maskiner.

Elkapaciteten i flera av byarna i Hedemora är inte anpassade till dagens behov. När nya etableringar är aktuella eller när befintliga företag behöver utöka sin verksamhet och inte har tillräcklig elkapacitet och leveranssäkerhet skapar det en sårbarhet som kan leda till att företag, men även hushåll, avstår från nyetablering i eller inflyttning till landsbygden.

Mål

- *Tillgänglighet till snabbt bredband oavsett var man bor.*
- *Fungerande kollektiva kommunikationer eller samåkningslösningar anpassade till den efterfrågan som finns.*
- *Lyfta till länstransportplanen om investeringsbehov i statliga vägar.*
- *Fortsätta genomföra investeringar i och underhålla befintliga kommunala vägar.*

Kultur och fritid

Viktiga värden

Kulturarrangemang och kulturellt engagemang är en viktig del av en bygds utveckling. På många orter finns ett aktivt föreningsliv som främjar möjligheten till ett rikt kulturliv. Detta formas både av aktiviteter och av att kulturarv i byggnader och utemiljöer vårdas och utvecklas, vilket i sig kan stärka den lokala identiteten.

Förutsättningar

Ungdomar upplever generellt att kommunen har bra utbud av aktiviteter men bor man på landsbygden behövs bättre bussförbindelser för att kunna ta sig till aktiviteterna. Även bättre cykelmöjligheter efterfrågas. Tjejer efterfrågar ett större utbud av kulturellerade aktiviteter och att kunna utöva sport som inte är lagsport. Det finns efterfrågan på flera året runt-aktiviteter och allaktivetslokaler som är tillgängliga och funktionella för en bredare allmänhet, t.ex. saknas det lokaler på landsbygden med internetanslutning där barn och ungdomar kan samlas.

Mål

- *Hedemora kommun lämnar stöd till aktiva föreningar som anordnar kultur och fritidsarrangemang i sin bygd.*
- *Kommunen verkar för att det ska finnas tillgång till idrottsmöjligheter och spontanidrott i samtliga tätorter.*
- *Det ska finnas fritidsgårdar i kommunens samtliga tätorter.*

Samlingslokaler

Viktiga värden

Samlingslokaler ger möjlighet till social samvaro, samverkan och inflytande och kan ofta utgöra "navet" i utvecklingskraften.

Förutsättningar

I många orter finns bygdelokaler och samlingslokaler som kan vara mötesplatser och utgångspunkter för föreningsaktiviteter. Samlingslokalerna utgör även en naturlig samlingsplats för privata sammankomster och ger därmed en bra service till invånarna. Det finns efterfrågan på lokaler som är tillgängliga och funktionella för en bredare allmänhet, t.ex. saknas det lokaler med internetanslutning där barn och ungdomar kan samlas.

Mål

- *Hedemora kommun lämnar driftsstöd till de bygdelokaler som är tillgänglighetsanpassade.*
- *Samlingslokaler kan utvecklas till servicepunkter om ingen matbutik finns.*

Hedemora Kommunbygderåd

Viktiga värden

Kommunbygderådet har förutsättningar att bidra med en fördjupad demokrati genom att fungera som en kommunikationskanal mellan politiker, tjänstepersoner och landsbygdsbor.

Förutsättningar

Kommunbygderådet är en ideell organisation som samordnar de aktiva landsbygdsföreningarna och driver för landsbygden gemensamma frågor. Enligt föreningens stadgar är ändamålet att "vara en länk mellan kommunen och utvecklingsgrupperna, att till medlemmarna fördela medel som kan komma lokalt utvecklingsarbete till del och att verka för att flera utvecklingsgrupper bildas och blir medlemmar i rådet". För att kommunbygderådet ska ha en demokratisk legitimitet bör föreningar och lokala utvecklingsgrupper ha kännedom om rådets roll och vara delaktiga i rådets arbete. Förväntningarna på kommunbygderådet varierar bland de olika aktörerna och kan bli för höga på liten grupp av ideellt arbetande människor.

Mål

- *Att det ska finnas levande aktiva utvecklingsgrupper på alla serviceorter.*
- *Hedemora kommun ska ha en regelbunden kontakt med Hedemora Kommunbygderåds styrelse.*